

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

19.10.2009

B7-0121/2009

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w odpowiedzi na pytanie wymagające odpowiedzi ustnej
B7-0213/2009

zgodnie z art. 115 ust. 5 Regulaminu

w sprawie budowania demokracji w stosunkach zewnętrznych

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, László Tóké, Filip Kaczmarek
w imieniu grupy politycznej PPE

RE\793750PL.doc

PE428.729v01-00

PL

Zjednoczona w różnorodności

PL

B7-0121/2009

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie budowania demokracji w stosunkach zewnętrznych

Parlament Europejski,

- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka, zwłaszcza jej art. 21, oraz Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
- uwzględniając art. 3, 6, 11 i 19 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 177, 300 i 310 traktatu WE,
- uwzględniając wszystkie porozumienia między UE i krajami trzecimi oraz postanowienia dotyczące praw człowieka i demokracji zawarte w tych porozumieniach,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej ogłoszoną w Strasburgu dnia 12 grudnia 2007 r.,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ zatytułowaną „Deklaracja milenijna Narodów Zjednoczonych” z dnia 8 września 2000 r. (A/RES/55/2),
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 4 grudnia 2000 r. dotyczącą propagowania i umacniania demokracji (A/RES/55/96),
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ pt. „Wyniki światowego szczytu w 2005 r.” z dnia 15 września 2005 r. (A/RES/60/1),
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ pt. „Wzmacnianie roli regionalnych, subregionalnych i innych organizacji oraz ustaleń w propagowaniu i umacnianiu demokracji” z dnia 23 marca 2005 r. (A/RES/59/201),
- uwzględniając komunikat Komisji w sprawie pomocy UE przy organizacji wyborów i ich obserwacji (COM(2001) 191),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 marca 2001 r. dotyczącą komunikatu Komisji w sprawie pomocy UE przy organizacji wyborów i ich obserwacji,
- uwzględniając komunikat Komisji w sprawie roli UE w propagowaniu praw człowieka i demokratyzacji w krajach trzecich (COM (2001) 252),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 kwietnia 2002 r. dotyczącą komunikatu Komisji w sprawie roli Unii Europejskiej w propagowaniu praw człowieka i demokratyzacji w krajach trzecich,
- uwzględniając europejską strategię bezpieczeństwa z dnia 12 grudnia 2003 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji w sprawie zarządzania i rozwoju (COM(2003) 615),

- uwzględniając swoje sprawozdanie w sprawie komunikatu Komisji (A5-0219/2004),
 - uwzględniając konsensus Unii Europejskiej w sprawie rozwoju z 2005 r.,
 - uwzględniając deklarację paryską dotyczącą skuteczności pomocy z 2005 r. oraz plan działania z Akry z 2008 r.,
 - uwzględniając komunikat Komisji pt. „Sposób sprawowania rządów w świetle konsensusu europejskiego w sprawie polityki rozwoju – W stronę zharmonizowanego podejścia w Unii Europejskiej” (COM (2006) 421),
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1889/2006 z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie ustanowienia instrumentu finansowego na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie (EIDHR),
 - uwzględniając decyzję Prezydium z dnia 18 czerwca 2007 r. ustanawiającą Biuro Promocji Demokracji Parlamentarnej,
 - uwzględniając rezolucję PE z maja 2008 r. w sprawie misji obserwacji wyborów UE: cele, praktyka i przyszłe wyzwania,
 - uwzględniając konkluzje Rady z maja 2009 r. dotyczące wspierania demokratycznego sprawowania rządów – w kierunku wzmocnionych ram UE,
 - uwzględniając pytanie z dnia 30 września 2009 r. w sprawie budowania demokracji w stosunkach zewnętrznych (O-0093/2009 – B7-0213/2009), skierowane do Komisji,
 - uwzględniając art. 115 ust. 5 oraz art. 110 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że demokracja i prawa człowieka są podstawowymi wartościami Unii Europejskiej i jej państw członkowskich oraz że od samego początku stanowią nieodłączny element procesu integracji europejskiej,
- B. mając na uwadze, że podstawowe traktaty Unii Europejskiej podkreślają zdecydowane zaangażowanie na rzecz demokracji i praw człowieka, a kopenhaskie kryteria polityczne dotyczące „stabilności instytucji gwarantujących zasady demokracji, państwa prawa, przestrzeganie praw człowieka oraz poszanowanie i ochronę mniejszości” są kluczowym elementem procesu rozszerzenia,
- C. mając na uwadze, że szerokie rozumienie demokracji służy skutecznej integracji praw politycznych, socjalnych i ekonomicznych w UE i stanowi kluczowy czynnik w osiągnięciu stabilności i dobrobytu w historii świata,
- D. mając na uwadze, że art. 11 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) stanowi, iż jednym z podstawowych celów wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa jest „rozwijanie oraz umacnianie demokracji i państwa prawnego, a także poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności”,
- E. mając na uwadze, że chociaż systemy demokratyczne mogą przybierać różne formy i kształty, co widać na przykładzie UE, to sama demokracja jest wartością powszechną, a

jej podstawowe zasady lub elementy zapisano w licznych międzynarodowych deklaracjach i konwencjach; elementy te, określone w dwóch rezolucjach Zgromadzenia Ogólnego ONZ w roku 2000 i 2005 (A/RES/55/96 i A/RES/59/201), obejmują:

- poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności, między innymi swobody zrzeszania się i pokojowych zgromadzeń, wolności słowa i wolności poglądów;
 - prawo do udziału w prowadzeniu spraw publicznych (bezpośrednio lub za pośrednictwem przedstawicieli wybranych w wolnych wyborach), do głosowania i kandydowania w rzetelnie i okresowo przeprowadzanych wolnych wyborach w powszechnym, równym i tajnym głosowaniu gwarantującym swobodne wyrażenie woli obywateli;
 - pluralistyczny system partii i organizacji politycznych;
 - przestrzeganie praworządności;
 - trójpodział władzy i niezależne sądownictwo;
 - przejrzystość i ponoszenie odpowiedzialności w administracji publicznej;
 - wolne, niezależne i pluralistyczne środki przekazu;
- F. mając na uwadze, że – jak stanowi deklaracja milenijna – demokratyczne i partycypacyjne sprawowanie rządów w oparciu o wolę obywateli to najlepszy sposób zapewnienia kobietom i mężczyznom prawa do godnego życia i wychowywania dzieci, bez groźby głodu i bez strachu przed przemocą, uciskiem i niesprawiedliwością,
- G. mając na uwadze, że zdolność kobiet i mężczyzn do udziału na równych zasadach w życiu politycznym i w procesie decyzyjnym to nieodzowny warunek istnienia rzeczywistej demokracji,
- H. mając na uwadze, że demokracja, rozwój i poszanowanie wszystkich praw człowieka, w tym praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, są od siebie wzajemnie zależne i wzajemnie się wzmacniają,
- I. mając na uwadze, że demokracja jest także wyraźnie związana z bezpieczeństwem, co uznano w europejskiej strategii bezpieczeństwa, która stanowi, że „propagowanie dobrych rządów, wspieranie reform społecznych i politycznych, walka z korupcją i nadużywaniem władzy, stanowienie państwa prawa i ochrona praw człowieka to najlepsze sposoby umacniania porządku międzynarodowego”,
- J. mając na uwadze, że Unia Europejska dysponuje szerokim wachlarzem instrumentów i narzędzi wspierania demokracji na świecie: od dialogu politycznego i inicjatyw dyplomatycznych po szczegółowe instrumenty współpracy finansowej i technicznej,
- K. mając na uwadze, że wszystkie zewnętrzne instrumenty finansowe Unii Europejskiej, takie jak instrument współpracy na rzecz rozwoju, europejski instrument sąsiedztwa i partnerstwa oraz instrument stabilności stwarzają znaczące możliwości dla demokratycznych rządów oraz wspierania tworzenia instytucji i budowania potencjału,
- L. mając na uwadze, że europejski instrument na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka jest kluczowym instrumentem pomocy finansowej w zakresie praw człowieka i demokracji, posiada globalny zasięg, może być realizowany bez zgody kraju przyjmującego i bezpośrednio wspiera organizacje społeczeństwa obywatelskiego; mając na uwadze, że misje obserwacji wyborów UE, finansowane w ramach europejskiego

instrumentu na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka, stanowią istotną część wkładu UE na rzecz tworzenia demokratycznych instytucji,

- M. mając na uwadze, że potrzebny jest lepszy ogólny obraz sytuacji w zakresie środków wspierania demokracji, przewidzianych obecnie przez UE, w zakresie wyników osiągniętych w krajach partnerskich dzięki stosowaniu licznych narzędzi i instrumentów UE na rzecz wspierania demokracji na całym świecie, a także co do tego, w jaki sposób te różne instrumenty i podmioty funkcjonują i uzupełniają się wzajemnie,
- N. mając na uwadze, że w sprawozdaniu PE z 2004 r. na temat komunikatu Komisji dotyczącego dobrych rządów i rozwoju podkreślono „znaczenie przeprowadzania reform wyborczych i parlamentarnych wykraczających poza wprowadzenie wielopartyjnego systemu wyborczego w celu skłonienia obywateli do szerszej i skuteczniejszej działalności politycznej”¹,
1. ponownie podkreśla, że demokratyzacja i dobre rządy nie są celami samymi w sobie, lecz mają również ogromne znaczenie w walce z ubóstwem, w dążeniu do trwałego rozwoju, dla pokoju i stabilności;
 2. uważa, że łączenie demokracji i procesów demokratycznych w krajach trzecich z pomocą rozwojową otwiera najlepsze perspektywy opracowywania skutecznych strategii politycznych związanych z kwestiami globalnymi, które dotyczą również obywateli UE;
 3. podziela pogląd, że potrzebne są spójniejsze i bardziej jednolite ramy, aby wsparcie UE na rzecz budowania demokracji na świecie było skuteczniejsze;
 4. z zadowoleniem przyjmuje starania poprzednich i obecnej prezydencji UE w zakresie wielostronnej inicjatywy budowania demokracji w zewnętrznych działaniach UE, zmierzającej do poprawy polityki Unii oraz wzmocnienia jej działań i skoordynowania wysiłków, oraz podkreśla potrzebę stałych działań w tym obszarze, w ramach konkluzji, które Rada ma przyjąć w listopadzie 2009 r.;
 5. zaleca, aby konkluzje Rady zawierały szczegółowe i praktyczne propozycje poprawy koordynacji wsparcia demokracji w zakresie środków polityki zagranicznej UE oraz polityki w dziedzinie praw człowieka i rozwoju;
 6. zaleca, żeby UE nasiliła skoordynowane na całym świecie działania mające na celu wspieranie demokracji, popierając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 2005 r., która definiuje zasadnicze elementy demokracji;
 7. podkreśla, że nie można dokonać „eksportu” demokracji ani narzucić jej z zewnątrz; skuteczna strategia wspierania demokracji musi opierać się na dialogu i wiązać się z szeroko zakrojonymi wysiłkami zmierzającymi do wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego i zwiększenia świadomości demokratycznej w krajach rozwijających się; podkreśla nieustające przywiązanie UE do zasady własnej odpowiedzialności krajów partnerskich za strategie i programy rozwoju; jednak procesy te można wspierać wszelkimi różnymi środkami UE dostosowanymi do danej sytuacji każdego kraju,

¹ A5-0219/2004

które poprzedzi gruntowna analiza sytuacji danego kraju w odniesieniu do demokracji;

8. podkreśla, że UE musi opracować strategie zmierzające do wsparcia rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i struktur demokratycznych za pomocą alternatywnych środków w krajach o systemie autorytarnym, w których nie można otwarcie wspierać demokracji; fundacje polityczne, organizacje pozarządowe i instytucje akademickie odgrywają w takich okolicznościach istotną rolę i powinny uzyskiwać wsparcie;
9. podkreśla, że wszelka współpraca na rzecz rozwoju – z wyłączeniem pomocy humanitarnej, do której stosuje się nadzwyczajne przesłanki – powinna być uzależniona od zgodności z określonymi kryteriami dotyczącymi przejrzystości publicznej, a w szczególności dotyczącymi zarządzania finansowego, jako że nie osiągnie się trwałego rozwoju bez właściwych warunków w zakresie przejrzystości i odpowiedzialności;
10. nalega, żeby w polityce na rzecz rozwoju szczególnie priorytetowo potraktowano kwestię ustanowienia systemów i procedur mających na celu zapobieganie korupcji, a także wspieranie zmian demokratycznych, które przyczyniają się do bardziej otwartych i odpowiedzialnych rządów;
11. zaleca, aby Rada i Komisja wdrożyły w swoich działaniach na rzecz wsparcia demokracji deklarację paryską oraz plan działania z Akry; w szczególności proponuje EU wspólną ocenę postępów demokracji oraz wspólne planowanie i dzielenie się obciążeniami w celu poprawienia skutków i konkretnych wyników prac UE na rzecz wsparcia demokracji;
12. proponuje, żeby Komisja stale włączała do krajowych dokumentów strategicznych część mówiącą o „stanie demokracji” oraz odpowiednio uczyniła wsparcie dla demokracji głównym składnikiem programów współpracy z krajami partnerskimi;
13. podkreśla konieczność lepszej koordynacji działań prowadzonych w ramach poszczególnych zewnętrznych instrumentów finansowych, a także pełnego zbadania uzupełniania się instrumentów geograficznych i finansowych;
14. nalega na Radę i Komisję, żeby przed uruchomieniem nowych inicjatyw w zakresie budowania demokracji przeprowadziły szerokie, całościowe konsultacje z wszystkimi zainteresowanymi podmiotami z państw UE oraz krajów trzecich, m.in. z podmiotami instytucjonalnymi, regionalnymi i lokalnymi;
15. zachęca Komisję do większej systematyczności w angażowaniu instytucji demokratycznych, zwłaszcza parlamentów, w przygotowywanie i wdrażanie przeznaczonych dla danego kraju instrumentów, takich jak porozumienia między UE i danym krajem oraz krajowe dokumenty strategiczne;
16. podkreśla, że unijne wsparcie dla demokracji powinno mieć całościowy charakter, obejmować wszystkie kwestie, o których mowa w rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ w 2005 r., oraz przyjmować w realizacji podejście długoterminowe;
17. z zadowoleniem przyjmuje pozytywne wyniki misji obserwacji wyborów UE we wzmacnianiu procesów demokratycznych, zwiększaniu poszanowania praw człowieka, podstawowych wolności, dobrych rządów i praworządności, a w szczególności we

wzmacnianiu procesów wyborczych na całym świecie, jednak podkreśla, że należy zapewnić spójną politykę powyborczą, w której wspieranie rozwoju jest zgodne z zasadami demokracji i wartościami związanymi z demokratycznym sprawowaniem rządów;

18. podkreśla, że wysiłki UE na rzecz budowania demokracji powinny bardziej systematycznie skupiać się na roli wybranych przedstawicieli i partii politycznych oraz niezależnych środków masowego przekazu;
19. zaleca wprowadzenie specjalnej strategii wsparcia nowo wybranych demokratycznych parlamentów z myślą o trwałym zagwarantowaniu demokracji, państwa prawa i dobrych rządów;
20. potwierdza swoją determinację do wniesienia wkładu we wzmacnianie procesów demokratycznych poprzez zwiększenie zaangażowania w obserwację wyborów, kontynuację działań po zakończeniu misji obserwacji wyborów UE i budowanie potencjału parlamentarnego za pośrednictwem Urzędu ds. Promowania Demokracji Parlamentarnej (OPPD);
21. zachęca delegacje Komisji do partnerskiej współpracy z OPPD przy opracowywaniu i inicjowaniu parlamentarnych programów wsparcia;
22. zaleca, żeby w listopadowych konkluzjach Rady zawarto plan działań oraz aby dokonano przeglądu postępów w tej dziedzinie do końca 2010 r.;
23. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji i państwom członkowskim.